EBÛ BEKR EL-FERRÂ

Nişâbûr'da yetişen evliyânın büyüklerinden. İsmi, Muhammed bin Ahmed bin Hamdân el-Ferra olup, künyesi Ebû Bekr'dir. Zamanında bulunan evliyânın önde gelenlerinden idi. Ebû Ali es-Sekafî, Abdullah bin Menâzil, Ebû Bekr-i Şibli, Ebû Bekr bin Tahir, Ebû Muhammed Mürteiş ve başka büyük zatlarla görüşüp sohbet etti. 370 (m. 980)'de vefât etti.

Sohbetlerinde, büyüklere hürmet etmenin, ana-babanın rızasını almanın ehemmiyetini çok anlatırdı. Evliyâdan olan Ammû-ı Hirevî (radıyallahü anh) şöyle anlatır: "Bir zaman bir cemaatle, hacca gitmek üzere yola çıktık. Nişâbûr'a vardığımızda, ben Ebû Bekr el-Ferrâ ile görüşmek istedim. Arkadaşlarım bana, "Onu ziyâret edersen, anne ve babanın rızâsını alman için seni geri gönderir. Hacdan dönüşte kendisini ziyâret edersin" dediler. Kendisini görmek arzusu bende çok fazla olduğu için, arkadaşlanmin tavsiyelerine aldırmayıp, Ebû Bekr el-Ferrâ'nın (radıyallahü anh) bulunduğu mescide gittim. Selâm verdim. Selâmıma karşılık verip "Nerelisin?" diye sordu. "Herâtlıyım" dedim. "Nereye gidiyorsun?" dedi. "Hacca gidiyorum?" deyince, "Baban var mı?" diye sordu. "Evet" dedim. Geri dön ve onun rızâsını al" buyurdu. "Peki efendim, dediğiniz gibi yapacağım" dedim. Oradan ayrılıp yol arkadaşlarımın yanına gittim. Bana geri dönmemem için ısrar ettiler. Ben de," Acaba geri dönmesem mi?' diye düşündüm. Ertesi gün tekrar huzûruna vardığımda bana, "Ahdini bozdun" dedi. O halime tövbe ettim. "Söylediğinize uygun hareket edeceğim" deyince, bana teveccüh ettiler ve duâ buyurdular. Eğer kendisini görmeseydim ve duâ ve teveccühlerine kavuşmasaydım, tasavvuf yolunda ilerliyemezdim."

Ebû Bekr el-Ferrâ (radıyallahü anh) buyurdu ki: "Bir kimse Allahü teâlâyı bütün yaratılmışlara tercih etmezse, onun kalbinde hiçbir zaman ma'rifet nûru parlamaz."

"Emr-i ma'rûf ve nehy-i münker yapmanın (iyiliği emredip, kötülüklerden sakındırmanın) şartları vardır. İlk önce kendi

nefsinden başlamak, söylediğini ve vesîkalarını çok iyi bilmek ve doğacak sıkıntılara sabretmektir.”

“Kişinin ameli, o ameli yapmaya verdiği ehemmiyet mikdarınca, o ameli işlerken olan kusurlarına üzülmesi mikdarınca ve işlediği amelin Sünnet-i seniyyeye uygun olması için olan gayreti mikdarınca sahih ve makbûl olur.”

“İyiliklerini gizlemen, kötülüklerini açıklamandan daha makbûldür. Sen böylece kurtuluşa erebilirsin.”

Kendisine ebrârın kimler olduğu sorulunca, “Allahü teâlâdan çok korkanlardır” buyurdu.

Ebû Bekr-i Ferrâ hazretleri hadîs ilminde âlim olup, rivâyette bulunmuştur. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden biri şöyledir: Resûlullah (aleyhisselâm), evinin avlusunda yıkanan bir adam gördü ve “Sizden biriniz yıkandığı zaman, bir duvar arkasına geçerek de olsa örtünsün.” buyurdu.

1) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 507

2) Nefehât-ül-üns sh. 238

3) Tabakât-ül-Kübrâ cild-1, sh. 126